

Spojrzenie w marcowe niebo 2018

„Co marzec wypieczę, to kwiecień wycieczę”

powiada staropolskie przysłowie, a zatem nie tylko dla obserwacji astronomicznych życzymy sobie w tym miesiącu bezchmurnego nieba, podobnie jak to było w pamiętnym marcu 50 lat temu. Po emocjach związanych z mroźną, wietrzną i smogową zimą czeka nas wreszcie upragniona wiosna i cieszymy się z faktu, że **Słońce** powoli, ale systematycznie wznosi się po ekliptyce coraz wyżej i wyżej, aby wreszcie przeciąć równik niebieski 20 marca o godz. 17.15, w punkcie równonocy wiosennej – zwanym punktem *Barana*. **Słońce** „przechodzi” wtedy z półkuli południowej nieba na północną, ze znaku *Ryb* w znak *Barana*. Rozpocznie się wówczas astronomiczna *Wiosna*, a na ten moment, szczególnie przez ostatnie miesiące, czekaliśmy z utęsknieniem. Ponadto ze względu na zjawisko refrakcji atmosferycznej (ciała niebieskie – w tym również **Słońce** – widzimy nieco wyżej nad horyzontem, niż są one w rzeczywistości) powodującej zakrzywienie toru promieni świetlnych zrównanie dnia z nocą wystąpi już 17 marca. W Krakowie i okolicy, w dniu 1 marca **Słońce** wschodzi o 6.23, a zachodzi o 17.22, zaś ostatniego marca wschodzi (już według czasu letniego) o 6.19, a zachodzi o 19.10, wtedy dzień będzie trwał 12 godzin i 51 minut. Zatem w marcu w Małopolsce, przybędzie dnia już o 112 minut!

Aktywność magnetyczna **Słońca** będzie mała, a w nocy z 24/25 marca czeka nas zmiana czasu z zimowego na czas letni. Powinniśmy przestawić zegarki o godzinę do przodu. Rano od tej pory wstajemy o godzinę wcześniej, ale za to będziemy mieć dłuższe, jasne popołudnia, które można wykorzystać na wiosenne spacerunki!

Natomiast ciemne bezksiężycowe noce, dogodne do obserwacji astronomicznych będą w połowie miesiąca, bowiem kolejność faz **Księżycy** w marcu będzie następująca: pełnia 2.III. o godz. 01.51, ostatnia kwadra 9.III. o godz. 12.20, nów 17.III. o godz. 14.12, pierwsza kwadra 24.III. o godz. 16.35 i pierwsza wiosenna pełnia 31.III o godz. 14.37, co powoduje, że najbliższa niedziela (1.IV.) będzie Niedzielą Wielkanocną. Najdalej od **Ziemi** (w apogeum) znajdzie się **Księżyc** 11.III. o godz. 10, a najbliżej **Ziemi** (w perygeum) będzie 26. III. o godz. 19. Ponadto 1.III. i 28.III. **Księżyc** zakryje *Regulusa*, najjaśniejszą gwiazdę w konstelacji *Lwa*, a 22.III. *Aldebarana*, najjaśniejszą gwiazdę w konstelacji *Byka*, ale niestety te zjawiska będą u nas widoczne tylko jako zbliżenie **Księżycy** do w/w gwiazd.

Jeśli chodzi o planety, to **Merkurego** będzie można zaobserwować wieczorem nisko nad południowo – zachodnim horyzontem tylko do 28 marca, a najlepsze warunki do jego dostrzeżenia będą w połowie miesiąca. Natomiast **Wenus** jako *Gwiazda Wieczorna* będzie coraz lepiej widoczna nisko na zachodnim niebie, stopniowo oddalając się od **Słońca**, przez cały miesiąc. Przy okazji zbliży się do **Merkurego** dwukrotnie: 5 i 18 marca. Czerwonego **Marsa** znajdziemy na niebie w drugiej połowie nocy, goszczącego w konstelacji *Wężownika*, a następnie po połowie miesiąca w gwiazdozbiórce *Strzelca*. Ta wędrówka planety na niebie

powoduje, iż z upływem wiosennych dni, coraz to dłużej będzie przebywał nad horyzontem. **Jowisza**, już przed północą, znajdziemy na wschodnim niebie w gwiazdozbiornie *Wagi*, a ze względu na zbliżanie się planety do opozycji (9.V.), można go będzie końcem marca obserwować od późnego wieczora podziwiając przez lunetę jego gromadkę satelitów. Natomiast w drugiej połowie nocy w gwiazdozbiornie *Strzelca* widoczny będzie **Saturn** z imponującymi pierścieniami. W tej to konstelacji, **Mars** dopędzi **Saturna** i w dniu 2 kwietnia dojdzie do ich spotkania na niebie w odległości nieco powyżej jednego stopnia. **Uran** dostępny będzie do obserwacji wieczorem w gwiazdozbiornie *Ryba*, ale końcem marca skryje się w promieniach **Słońca**. Natomiast **Neptun** przebywający w gwiazdozbiornie *Wodnika*, pojawi się nam na porannym niebie dopiero końcem miesiąca, wyprzedzając wschód **Słońca**.

Aby spojrzeć przez lunetę chociażby na w/w planety, czy **Księżyc**, należy w tym celu złożyć wizytę w Młodzieżowym Obserwatorium Astronomicznym w Niepołomicach, mieszczącym się przy ul. Mikołaja Kopernika 2 (tel. 12-281-15-61) – wcześniej tam telefonujemy.

W tym miesiącu nie przewiduje się bogatych deszczy meteorów, chociaż 25 marca przypada maksimum mało aktywnego, rozciągniętego roju (*Wirginidy*), promieniującego z okolicy „alfy” – czyli *Spiki*, najjaśniejszej gwiazdy w *Pannie*. **Księżyc** w pierwszej kwadrze będzie przeszkadzał od wieczora w obserwacjach maksimum tego roju. Natomiast bliskość *Wiosny*, niechaj nas zachęca do ostatnich bezsmogowych zimowych spacerów. Dodatkowo zaś wypada tylko nam życzyć bezchmurnego nieba, a w marcu takie pogody często u nas występują. Zatem spoglądając wieczorem, w środku nocy lub wczesnym rankiem w rozgwieżdżone niebo, przypomnijmy sobie jeszcze jedno przysłowie:

„ Z wiosną nasze nadzieje rosną”

dlatego wszystkim Państwu stosownej aury wiosennej, serdecznie życzę.